

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr.
na całe Prussy 2 Tal.

INSERTY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 26. Października. — Wczoraj z rana został wydany przez rząd portugalski okręt „Charles George”.

Turyń, 24. Października. — Gazetta Piemontese zamieszcza nową taryfę pocztową we względzie korespondencji prowadzonych z Modeną, na mocy zawartego z tem księstwem układu pocztowego. Diritto donosi, że zacznie nowy dziennik wychodzić sabaudzki w języku francuskim pod tytułem: Independance Piemontese. Tenże dziennik zamieszcza wiadomość o czynnościach towarzystwa odeskiego w Willa France i powiada, że większe roboty dla tego towarzystwa przedsięwzięte na warsztatach pod Tulonem i że z Anglii przybędą tam wkrótce zamówione parowe maszyny. Według Unione przybyła tu wielka księżna Leuchtenbergiska. Udała się dziś do Racconigi, gdzie król dla niej obiad przysposobił. O godz. 5. po południu wyjechała pociągiem nadzwyczajnym do Genuy, z kądem pojedzie do Nicei.

Berlin, 26. Października. — Gdy J. kr. w. książę rejent zasiadł na prawo od tronu, jak opisano w protokole z ostatniej sesji, przemówił do zgromadzenia, jak następuje:

Dostojni, szlachetni i mili panowie obu izb sejmujących.

Widzę w tej poważnej godzinie przed sobą połączone izby sejmujące monarchii, zebrane na czynność uroczystą. Za nim do niej przystąpię, potrzeba jest mojego serca wynurzyć wam moi panowie moje podziękowanie za patriotyczną zgodność, z jaką przyłożyliście się ze mną do urzędowania rejencji. Daliście przez to wzniosły dowód, co może pruska miłość ojczyzny w chwilach przeznaczenia. Jestem przekonany, żeście przez zgodność waszej uchwały, porzucili serce naszego drogiego Króla i Pana w dalekich stronach przebywającego. We mnie zaś ukoiłście bolesne uczucia, z którymi objąłem rejencyą i wzmocniliście pewność, że mnie się uda w czasie trwania mojej rejencji popierać honor i pomyślność drogiej ojczyzny, na jej szczęście i błogosławieństwo. Daj to Boże!

A teraz moi panowie, chcę zaręczenie, które wam dałem podczas zagonienia waszych posiedzeń, moją przysięgę stwierdzić.

Ja, Wilhelm, książę pruski, przysięgam niniejszem, jako rejent, Bogu wszystkowiedzącemu, że chcę utrzymać konstytucyą królestwa stale i niezłomnie, tudzież zgodnie z nią i prawami rządzić, tak mi Boże dopomóż!

Po tym akcie przemówił prezes izby panów książę Hohenlohe i rzekł w imieniu obu izb sejmujących do J. kr. w. księcia rejenta, jak następuje:

W. kr. w. poświęcił się ciężkiemu mozolowi rządu krajowego na nowo i jako rejent państwa i potwierdził w tej właśnie chwili ten akt wzniosły. Kraj i jego reprezentacja uznają to z wdzięcznym sercem, że najwyższy kierunek jego spraw na drodze konstytucyjnej został urządzony, a my członko-

wie sejmu czujemy się obowiązani podziękować jak najpowniej W. kr. w. i z temi uczuciami, jakieśmy wczoraj okazali i okazywać będziemy, życzymy: aby Bóg błogosławił rządowi W. kr. wysokości!

Po tem podziękowaniu wykrzyknął prezes izby deputowanych hr. Eulenburg niech żyją Najj. Pan i Jego kr. w. książę rejent następującą poprzednią przemową:

Wypadek którego byliśmy świadkami, napelnia ojczyznę. Jedno tylko hasło odpowiada temu uczuciu, które nas przejmuję, niechże ono głośno zabrzmie z naszej piersi: Niech żyją Najj. Pan i J. kr. w. książę rejent!

Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Rozporządzenie okólnika z d. 19. Października w 1858 dotyczące nowych wyborów do izby deputowanych.

P. P. i t. d. dojdą w tych dniach rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych pod względem przyszłych wyborów do izby deputowanych na przeciąg nadchodzącej legislatury. Czuję się jeszcze obowiązany P. i t. d. jeszcze szczególnie oznaczyć punkta, na które wedle mojego zdania w czynnościach wyborczych zważać należy i które nie tylko państwu uwzględnieniu polecam, ale jeszcze komisarzom wyborczym, jakoteż panom landratom i dyrektorom policyjnym do sumiennego zachowania. Zbyteczną jest rzeczą roz-
wodzić się, że i z jakich powodów rząd króla Jmci wielką wartość przywiązuje do niezłomnej wierności, pewności i rzetelności, tudzież do politycznego zdania deputowanych, i że dla tego do nieodzownych obowiązków królewskich urzędników udział po lub bezpośrednio mających w czynnościach wyborczych należy starać się, aby wybory padły na mężów, które te przymioty niewątpliwie posiadają. Z drugiej strony zważać należy, że wpływy, jakie niesie powaga urzędowa, powinny się wstrzymywać od wywierania przymusu na powołanych do wyborów poddanych Najj. króla, przy wykonywaniu prawa wyborczego. Poczytuję przeto za obowiązek każdego urzędnika królewskiego, aby unikał przekroczenia granic wytkniętych przez ich stanowisko urzędowe, a następnie wywierania wpływu i wstrzymywania się od zastraszania wyborców przez groźby odjęcia pewnych korzyści i praw zawisłych od władz krajowych. Z tego powodu uważam za rzecz stosowną zakazać wszelką czynność i współdziałanie urzędnikom wykonawczym policyi podczas czynności wyborczych.

Pozostaje jeszcze wielkie i płodne pole panom naczelnym prezesom, prezesom rejencji i landratom do wpływu pożytecznego, na którym mogą sprawiedliwym oczekiwaniem królewskiego rządu, tudzież ojcowskim intencjom J. kr. w. księcia pruskiego rejenta i dobru kraju odpowiednio przedsięwziąć wybory. Znani są bezwątpienia owi mężowie w obrębie Pańskiego okręgu, na których pomoc i czynny wpływ liczyć możesz. Na tych zlewać zaufanie, z niemi łącznie przysposabiać wybory w stosownych kołach i zgromadzeniach, zwracać ich uwagę na te przymioty wyborców i deputowanych, którzy dają

WIADOMOŚCI LITERACKIE

z Gazety Warsz. nr. 251.

Przeglądaliśmy w tych dniach nadesłaną z Krakowa broszurkę p. t.: »O leksykonie sztuk pięknych, przez Karola Soczyńskiego, senatora, w 24 tomach wypracowanym, słów kilkanaście napisał P. W. F. K. 1858.« P. Soczyński przyjąwszy za godło swojej pracy dwuwiersz:

Quas artes pariat sollertia, nutrit usus,
Aurea monstravit quondam Cracovia cunctis.

Złożył na ręce naszego J. Piwarskiego 5 egzemplarzy przytoczonej broszurki, z prośbą o rozdanie ich profesorom tutejszej szkoły sztuk pięknych i z wezwaniem, ażeby nadesłać raczyli »biografie własne z wykazem dzieł bądź dokonanych, bądź pod ręką będących, by w słowniku owo *sum cuique* święcie zostało dopełnionem.«

Dotychczas, oprócz »Wiadomości historycznych o sztukach pięknych w dawnej Polsce« F. M. Sobieszczańskiego i »Słownika malarzów polskich« Edwarda Rastawieckiego, (pan Rastawiecki korzystał także z rękopisu Soczyńskiego), nie mieliśmy specjalnej w tym rodzaju pracy; zapowiadany zaś »Leksykon« samym już ogromem swoim daje na-

dzieję, że będzie dziełem o wiele od tamtych dokładniejszym.

Podług wiadomości podanych w broszurce, z której zdajemy tu sprawę, rękopis senatora Soczyńskiego podczas pożaru Krakowa (18. Lipca 1850 r.) uległ w części zniszczeniu; niezrażony tem jednak szanowny autor dopełnił go na nowo tak dalece, że stanowi dziś obszerne dzieło, z przeszło 3000 arkuszy w 24ch tomach in folio złożone i do druku gotowe. Obejmuje zaś:

Historię sztuki dawnej przedchrześcijańskiej i nowszej w Polsce.

Chronologię z datami szczegółowemi.

Mitologię ludów słowiańskich, a szczególnie krajową, z wizerunkami bóstw i ich atrybutów.

Archeologię, zwłaszcza biblijną.

Szkoły sztuki malarstwa europejskiego, szczególnie w Polsce dawnej i dzisiejszej.

Traktat o malarstwie pod względem technicznym.

Anatomię wyższą, chemię i perspektywę do potrzeb sztuki zastosowane.

Estetykę, w szczegółach zwłaszcza artystom przydatnych.

Środki ułatwiające towarzystwa, akademie, dzieła i pisma o sztukach, objaśnione wzorami, rysunkami, planami i mapami.

Biografie artystów polskich, następnie pobratymców, a nakoniec postronnych, którzy bądź w Polsce bawili, bądź w czemkolwiek talent swój dla niej poświęcali.

Monogramata, początkogłoski, znaki i postacie, szczególnie skrócenia i podobizny,

Muzea, galerie, gabinety, bądź publiczne, bądź prywatnych osób w kraju lub za granicą, o ile Polski dotyczyć mogą.

Ogrom to, jak widzimy, materiałów, które (jeżeli tylko opracowanie odpowie zamierzeniu), stanowić będą dzieło, jakiego dotąd żadna literatura europejska w takiej obszerności nie posiada.

Uczony badacz starożytności i autor słownika, objął także w swęj pracy przekład na język polski rękopisu Bogumiła, arcybiskupa gnieźnieńskiego, przyjaciela i powiernika Bolesława Krzywoustego, p. t.: »De omni scientia picturae artis artiumque diversarum schedula,« a to wedle najlepszego egzemplarza cesarskiej biblioteki paryskiej, który pan Soczyński uzupełnił jeszcze wypisami z rękopisu biblioteki w Cambridge, oraz własnymi uwagami. »Zdobycz ta, tak pożądana dla piśmiennictwa polskiego, prawdziwym dla nas jest tryumfem, mówi autor broszury, mianowicie pod względem malowania olejne-

rękojmię swęj zdolności i pewności, zarazem atoli występować przeciw wszelkim niegodnym usiłowaniom z całą powagą i energią, taki wpływ, jest wedle mojego przekonania jedynem i godnem zadaniem wysokich urzędników, którym J. kr. Mość kierunek administracyi prowincyalnej powierzył.

Co się tyczy wyboru królewskich sług państwa na deputowanych, tych dla tego wyłączać nienależy, ponieważ mogą dać izbie deputowanych doświadczonych i znających sprawy, polecić im jednak trzeba przed przyjęciem wyboru, aby rozważyli sumiennie czyli się zgadzają tak z rządem królewskim, iż mogą go wnioskami i uchwałami swojemi popierać. Równie urzędnicy królewscy, których czynność we własnem powołaniu bez szkody obejść się nie może, powinni sobie zadać pytanie, czyli we własnem powołaniu pozostanie ich lub zasiadanie w sejmie przenieść należy? Co do mnie potwierdziłbym pierwsze pytanie.

Sądzę nakoniec za rzecz zbytęzną, zwrócić uwagę PP. itd. na obecny czas tak ważny dla całej przyszłości naszej ojczyzny i składam sprowadzenie pomyślnego skutku z zaufaniem w pańskie ręce.

Berlin, 19. Października 1858 r.

Minister spraw wewnętrznych z najwyższego polecenia:
Flottwell.

Do

panów naczelnych prezesów, panów prezesów rejency i prezesa policyi w Berlinie.

Królestwo Polskie.

Z Łosickiego. — W dniu 26. z. m., odbyła się w mieście Łosicach uroczystość rozdania ośmiu nagród, przyznanych przez towarzystwo rolnicze w okręgu tutejszym, w obec duchownych, obywateli, zastępcy naczelnika powiatu, urzędników miejscowych i licznie zebranego ludu. Dawnym obyczajem zaczęto od Boga, w którego ręku spoczywają losy rolnika. Po skończonym nabożeństwie cały poczet mieszkańców okręgu zebrał się u progów kościoła, gdzie najprzód przemówił do zgromadzonych ks. kanonik Wojciechowski, proboszcz miejscowy, członek delegacyi towarzystwa, witając zawiązanie się towarzystwa, które pierwsze rozpoczęło kroki oddaniem hołdu czciwój pracy na cnotcie i bogobojności opartęj. Poczem w treściwych wyrazach korespondent okręgu, Władysław Orłowski, przedstawił obecnym cel niniejszej uroczystości spełniającej uchwale pierwszego ogólnego zebrania towarzystwa rolniczego w Królestwie Polskiem, a nagrody i listy pochwalne przez komitet nadesłane, złożył w ręce najstarszego wiekiem członka delegacyi w okręgu łosickim, b. prezesa komitetu towarzystwa kredytowego Ignacego Wężyka. Następnie przemówił do zebranych członek komitetu, Stanisław hr. Alexandrowicz, tłumacząc bliżej cele, jakie towarzystwo w rozdawaniu nagród sobie położyło. Serdeczne wywołał współzucie kłiwy zwrot do obecnego ludu, w którym zachęcał do pracy dobrych obyczajów i oświecanie dzieci, oraz korzystania z szczerem zaufaniem z gorliwych usiłowań dworów zakładających ochrony po wsiach i starających się mnożyć środki poprawy moralnego i materialnego bytu podwładnych. Nakoniec prezes Wężyk przystąpił do rozdania nagród, przemawiając stósownie do każdego odbierającego, a doreczył je: Romanowi Romaniukowi owczarzowi z Nosowa, Stanisławowi Czarnockiemu gumiennemu z Wólki Nosowskiej, Annie Dąbrowskiej dozorczyńni ochrony w Pucyzach, Józefie Święcickiej dozorczyńni ochrony w Komarnam, Stefanowi Halimoniak gospodarzowi z Czuchleb gminy Wozniki, Antoniemu Zabilskiemu ekonomowi z Konstantynowa, a zarazem dwa patenta do medalów przyznanych za dwa tryki na wystawie warszawskiej Stanisławowi hr. Alexandrowiczowi. Członkowie towarzystwa rolniczego w okręgu łosickim, idąc za chlubnym przykładem okręgu węgrowskiego, postanowili złożyć między sobą składkę, i urządzić w dniu rozdania nagród towarzystwa, nagrody za najpiękniejsze bydło i próby ręczności koni dla włościan, a to celem zachęcenia ich do starannego chowu inwentarzy. Składka ta wsparta przyłożeniem się kilku osób nie należących do towarzystwa, wynosiła ogółem rs. 113 kop. 50. Jakoż liczny szereg pieszych, konnych, bryczek i powozów, napelnionych okolicznymi obywatelami, których obecność podniosła i uświetniła tę uroczystość rolniczą, ruszył za miasto, gdzie pod dyrekcyą członków towarzystwa: Lud. Bądzynskiego i Lucyana Kobylskiego, stanęła do prób z kolei koni piętnaście. Pierwsze

nagrody po rs. 7 kop. 50, wzięli: Antoni Piechowiec z Rudnika, Józef Romaniuk z gminy rzządowej Janów i Mikołaj Stefaniuk z Chybowa. Drugie nagrody po rs. 4 kop. 50: Dominik Haruga z Mężenina, Marko Kibiciuk z Pucyz, i Jędrzej Mazurczak z Rzewuski. Następnie b. pułkownik Katerla, z pomocą członka towarzystwa Józefa Sauwego i Gracjana Izdebskiego, zajął się ocenieniem inwentarzy włościańskich, do której dostawiono wołów roboczych par 16, byków 2, krów 2 i koni ogółem 24. Pierwszą nagrodę w ilości rs. 7 kop. 50, za woły czołowe odebrał Franciszek Franczuk z Grzybowa gm. Klimczyce; drugą w ilości rs. 6, Stanisław Waszkiewicz z Rudnika. Za najlepszą klacz udzielono nagrody: rs. 6 Janowi Chroniak z wsi rządowej Kornicy; drugą rs. 4 kop. 50 Stanisławowi Woźniak z Pucyz. Stopniowo coraz niższe nagrody doreczono właścicielom sztuk bardziej odznaczających się, a dla zachęty na przyszłość dostawiającym na tę pierwszą wystawę swoje inwentarze, wynagrodzono fatygę. Pozostały fundusz ze składki odesłano na rzecz ochrony w mieście Biały. Wszysey obecni właściciele nie należący jeszcze do tow. rolniczego oświadczyli, iż życzą być przedstawionymi na członków towarzystwa, poczem zebrano się w pobliskim Polinowie, gdzie z serdeczną gościnnością podejmowali swych gości hrabstwo Ledóchowscy. Liczny szereg wesołych wiwatów zakończyło wniesione zdrowie obecnego sąsiedniego włościanina Stefana Halimoniuka, zaszczyconego nagrodą towarzystwa. Dzień ten pamiętnym będzie dla okręgu łosickiego, w którym po raz pierwszy mieszkający jego wzięli zbiorowo pełen przyszłości i rzeczywistego pożytku udział w czynnościach towarzystwa powitanego przez kraj cały z radością i współzuciem. Kur. Warsz.

Rosya.

O położeniu i postępie sprawy włościańskiej, najważniejszej dzisiaj ze wszystkich spraw w Rosyi, to możemy donieść, że już kilkanaście komitetów szlacheckich gubernialnych wypracowało i ukończyło projekt przemiany stosunków włościańskich i takowe przesłało komitetowi głównemu w Petersburgu zasiadającemu. Ten komitet centralny odbywa teraz często posiedzenia pod przewodnictwem ks. Orłowa, prezesa rady państwa, przeglądając nadesłane projekta i rewidując: czy w nich nie zostały ominione lub nadwężone trzy główne zasady mające służyć za podstawę każdemu projektowi; czy zastosowanie tych zasad jest praktyczne i w jaki sposób przy tem zastosowaniu urządzono stosunki państwa z włościanami i obowiązki włościan względem państwa (płacenie podatków, dawanie rekruta i t. d.). Wiadomo bowiem, iż w każdym projekcie muszą być przyjęte trzy zasady: 1) zniesienie poddaństwa, 2) zakupienie przez włościanina sadyby, to jest domu z ogrodem, 3) oddanie mu części gruntu w używanie za opłatą czynszu; każdemu zaś komitetowi szlacheckiemu gubernalnemu powierzono jest przeprowadzenie i zastosowanie tych zasad odpowiednio do miejscowości i dobra właścicieli ziemskich czyli szlachty, urządzenie gminy przy tej zmianie stosunku włościan względem państwa i jej zarządu, związku jej z państwem i sposobu uiszczania obowiązków włościan względem państwa. Komitety szlacheckie obawiając się szkodliwej interwencji niższych urzędników policyjno-administracyjnych w sprawy gminy, w jej zarząd i stosunki włościańskie; interwencyi, która, aby powiększyć swe znaczenie, starałaby się kłócić oba stany; interwencyi szkodliwej i uciążliwej tak dla szlachty jak dla włościan, którzy wydobywając się z niewoli szlachty, popadliby w cięższą niewolę niższej biurokracyi jak to było w dobrach rządowych i w osadach wojskowych: komitety szlacheckie, mówimy, obawiając się tej interwencji szkodliwej dla obu stanów i dla całej społeczności, wołały włożyć na właścicieli ziemskich obowiązek ściągania podatków i gwarantowania regularnej ich opłaty oraz dostawy rekrutów. We wszystkich prawie nadesłanych projektach przyjęto tę zasadę.

Dowiadujemy się, że między innemi komitet gubernialny wołyński ukończył swój projekt. Według tego co nam donoszą, następująca jest treść projektu: Uświęca najprzód zasadę zniesienia poddaństwa; następnie co do wykupu sadyb na własność przez włościan, stanowi cenę sadyby różną w różnych powiatach Wołynia, stósownie do dobroci gruntów. I tak, za sadybę mającą się składać z domu mieszkalnego, stodoły, spichlerza i ogrodu wynoszącego 4 dziesiątyny, ma zapłacić włościanin w powiecie kowieńskim 130 rsr., w włodzimierskim od 200 do 320 rs., stósownie do zebranych wiadomości statysty-

go, które w późniejszych wiekach cudzoziemcy ku chwale swojej przywłaszczyc gwałtem usiłowali.

W jednym z rozdziałów rękopisu Bogumiła, wyłożone jest malarstwo olejne, « wielki wynalazek dawnej sztuki polskiej, » i to w całej obszerności; wlicza bowiem najprzód rozmaite farby, zwłaszcza kopalne, u nas odwiecznie znane i używane; daje potem przepisy dokładne sporządzania płynów malarzkich; wspomina o wyrobie różnych pokostów i werniksów; opisuje malowanie fresków, enkaustów, malarstwo na szkłe i mozaikowanie; następnie daje naukę bicia olejów dla malarzy, w szczególności orzechowego, makowego, lnianego itp. Ostrzega przytem, aby były bezwodne, czyste, i tak przygotowanego ucznia wprowadza w przybytek tajemnic « jak farby olejne zaczyniać, jak barwy wszelkie z olejem ucierać, » i to w słowach tak jasnych, iż najmniejszej niezostawiają wątpliwości. Dodaje jeszcze i to, że malowanie olejne wymaga wiele cierpliwości (quod in imaginibus et aliis picturis diuturnum et taediosum est), a uzupełniając naukę, radzi, jeżeli kto chce spieszniej malować, używać zamiast oleju wody, gumy, kleju, białka z jaj itp.

Mamy więc dowód niezbity, że malarstwo olejne, którego wynalazek przypisują zwykle Janowi van Eyck (1370—1445), jeżeli nie wynaleziony, to przynajmniej znany i używany był w Polsce o 300 lat wcześniej.

W dalszym ciągu swego dzieła autor zbija także oburzające, jak je nazywa, oszczerstwo, jakoby Wit

Stwosz, po przesiedleniu się z Krakowa do Norymbergi, dopuścić się miał na schyłku żywota fałszerstwa, za co przewleczeniem koła żelaznego przez policki (piętnowaniem) ukarany został. Czigodny senator Soczyński odbył umyślnie podróż na miejsce, kazał sobie przedłożyć akta, w których owo piętnowanie miało być zapisanem, i o zgrozo! « znalazł tylko luźną, białą kartkę, świeże nagmatwaną, żadnej cechy dawnej, urzędowej niemającą; » a tak, owa bajka okazała się być złośliwym zmyśleniem, a dowód podrobionym.

Czytamy tu jeszcze zajmujące przytoczenie, że Thorwaldsen w czasie swęj bytności w Krakowie, zaprowadzony przez senatora Soczyńskiego przed wielki ołtarz w kościele Panny Maryi, będący, jak wiadomo, arcydziełem naszego Wita, z zachwyceniem przypatrywał się najdrobniejszym jego szczegółom. Wielki mistrz duński tak był uniesiony boskością i szczytnością tego utworu sztuki średniowiecznej, że od tej chwili uroczystej « roniąc bałwochwalec dłuto i zwrócony na łono kościoła rzymskiego » (?) najcenniejsze swe prace poświęcał ozdabianiu świątyń katolickich.

W końcu cytowanej broszury dowiadujemy się, że p. Soczyński « w szlachetnym zamiarze zrobienia ze swych prac publicznego użytku, wspomniany leksykon wraz z biblioteką swoją, rycinami, obrazami i w innych jeszcze przedmiotach naukowemi pracami, za pośrednictwem wysokiego rządu Królestwa

Polskiego, na rzecz i wyłączną własność warszawskiej akademii sztuk pięknych przeznaczył. »

Szczeń Boże pocziwemu zamiarowi i pracy pożytecznej, której ogłoszenia drukiem z niecierpliwością wyglądamy. Lękamy się tylko, czy szanowny autor nie uniosł się zbytęzną gorliwością, przywłaszczając Polsce, a przynajmniej Słowiańszczyźnie, obce znakomitości. Znajdujemy bowiem w spisie artystów, dołączonym do w mowie będącej broszury: Vischera Norymbereczyka, jako artystę krakowskiego; Herdera, którego autor nazywa poetą nadwiślańskim, dla tego zapewne, że się urodził w Morundze w Prusach wschodnich; Kiss'a, słynnego rzeźbiarza tegoczesnego w Berlinie, bo się urodził w Górnym Szląsku; Niepce'a, wynalazcę fotografii; Senefelder'a, wynalazcę litografii (ur. w Pradze Czeskiej); Winterhalter'a, współczesnego portrecistę w Paryżu itp.

Nieznamy bliżej pracy czigodnego badacza, nie możemy więc sądzić o większem lub mniejszem prawdopodobieństwie jego twierdzeń. Tyle jednak pewna, że chociażby rodowość słowiańska niektórych z wymienionych artystów mogła być udowodniona, nienadaje nam to jeszcze prawa nazywać ich Słowianami, gdyż oni wychowaniem, pracą i całym swym życiem należą do Niemców i Francuzów. Nieraz już cudzoziemcy zaprzeczali nam znakomitości, z których słusznie się chlubimy; nie dawajmyż im więc bezzasadnem roszczeniami prawa do odwetu.

czynnych o dobroci gruntów każdej włości. Gdzie w sadybie nie ma tych budowli, właściciel winien je postawić. Dalej urządzić sposób spłacenia ratami należności za sadybę. Nabywszy sadybę włościanin obowiązany jest wziąć rolę czyli grunt w czynsz, którego wysokość jest oznaczona lecz rozmaita stosownie do dobroci gruntu. Czynsz zaległy egzekwowany będzie drogą administracyjną. Właściciel może się ułożyć z włościaninem, iż w miejsce czynszu w pieniądzech, będzie włościanin odrabiał pewną liczbę dni, ale w razie nie odrobienia tych dni, właściciel nie może egzekwować ich odrobienia, lecz tylko opłatę czynszu w pieniądzech; to jest, nie może przymuszać do umówionej za czynsz roboty, lecz tylko do opłaty czynszu. Właściciel ściągają podatki według wyznaczonej przez rząd ilości i oddaje rekruta. Wymieniamy tu tylko główne zasady projektu, któryż później w całości podamy.

— Cesarz Aleksander widząc nadużycia i zgubne skutki do jakich daje powód wydzierżawienie pobierania akcyzy od wyrabianej wódki, a jeszcze więcej wydzierżawienie monopolu sprzedaży częściowej wódki i napojów rozpalających, przyczyniające się najwięcej do rozpojaniania ludu w Rosyi, — postanowił znieść zwolna wydzierżawienie tego monopolu i sam monopol. Nie mogąc odjąć od razu skarbowi tak wielkiego dochodu, postanowił, że cztery lata (1859—1863) na które obecnie za olbrzymią sumę kilkudziesięciu milionów rs. wydzierżawiono na publicznej licytacji w Petersburgu tenże monopol, będą ostatnimi. Otoż teraz rząd mógł uczynić już pierwszy krok do zniesienia tegoż monopolu, zawdzięczając go patriotyzmowi znanego kupca i oświeconego przedsiębiorcy moskiewskiego Kokorewa i obywatela Mamontowa, i znieść zadzierżawiony przez nich monopol sprzedaży częściowej wódki w guberniach podolskiej i witebskiej, podwyższając zadzierżawioną również przez nich opłatę akcyzy od wyrabiania wódki. Ten czyn Kokorewa i Mamontowa oraz rozporządzenie rządowe ogłasza w następujący sposób Gazeta Senacka:

„Rada handlowy Kokorew i obywatel poczesny Mamontow, z których pierwszy zadzierżawił pobieranie akcyzy, drugi zaś sprzedaż częściowej wódki w gubernii podolskiej i witebskiej na czas od 1859 do 1863 r. zaproponowali ministrowi finansów nie wydzierżawiać nadal sprzedaży częściowej, dla zastąpienia zaś pochodzącego ztąd zmniejszenia dochodu skarbowego, pobieraną dotychczas akcyzę w ilości 75 kop. od wiadra wódki powiększyć o kop. 40, to jest do ilości rs. 1. kop. 15. zgodnie z brzmieniem ustawy z 15. Maja 1854 r. o pobieraniu podatków od trunku w guberniach uprzywilejowanych. Obecnie w skutek przedstawienia ministra, cesarz pod d. 1. Sierpnia r. b. rozkazał, aby uczynionem było zadość propozycji radcy handlowego Kokorewa i obywatela poczesnego Mamontowa pod warunkiem corocznego opłacania do skarbu zalicytowanej przez nich summy 3,170,775 rsr. Wątpliwości przy zastosowaniu niniejszego rozporządzenia wyniknąć mogące, załatwiane będą za wzajemnem porozumieniem się ministra finansów z pomienionymi osobami, na zasadach ustawy z d. 15. Maja 1854 r. Nadto dozwolono wchodzić w podobne umowy z innymi także dzierżawcami podatku od trunków w guberniach uprzywilejowanych.“

— Powstają w Rosyi nieustannie coraz to nowe towarzystwa w celu wykonywania rozmaitych wielkich przedsiębiorstw. Za najważniejsze z nich bezprzecznie uważać należy mającą powstać kompanię akcyjną w celu rozszerzenia oświaty między ludem przez wydawanie pożytecznych pism, zakładanie bibliotek i czytelní we wszystkich miastach cesarstwa. Towarzystwo to ma także na celu obniżyć wysoką cenę książek i pism rosyjskich przeszkadzając ich rozpowszechnieniu się szerszemu.

Żurnal dla akcyonerów w donosi, iż tworzy się towarzystwo do zbudowania kolei żelaznej z portu Poti nad morzem Czarnem, przez Tyflis do portu Baku nad morzem Kaspijskiem, to jest kolei łączącej w prostym kierunku po za Kaukazem, morze Czarne z Kaspijskiem. Rząd uznał konieczną potrzebę tej drogi żelaznej i gdyby towarzystwo jej nie budowało, sam rozpocząłby jej budowę, jak już rozpoczął właśnie olbrzymią budowę drogi bitą przez Kaukaz z Władykaukazu do Tyflisu, która ma kosztować 20 mil. złp.

W Petersburgu zawiązały się różne towarzystwa akcyjne a mianowicie: dla zbudowania kolei żelaznej konnej od wybrzeży Newy do bursy; w celu urządzenia dogodniejszych omnibusów i dorożek; w celu zbudowania wielkiego ogrodu zimowego. W Moskwie tworzy się kompania chcącą założyć koleją żelazną z tej stolicy do sławnego monasteru Sergiewskiego. W Odessie i w Petersburgu tworzy się towarzystwo, wprawdzie z zagranicznych kapitalistów, do założenia telegrafu podmorskiego między Odessą a Carogrodem. Do tej ostatniej wiadomości dodać musimy, iż linia telegraficzna rządowa z Żytomierza do Odessy została już otwartą 26. Września i oddaną na użytek publiczności, która jednak może przysyłać depesze jedynie ze stacyj: Żytomierz, Berdyczew, Tulczyn, Bałta, Odessa. Najważniejszą jednak dla nas wiadomością, iż wkrótce ogłoszony będzie statut towarzystwa zatwierdzonego przez rząd dla zbudowania drogi żelaznej z Odessy do Kijowa. O wytykaniu już drogi na przestrzeni z Odessy do Kijowa, o sporach w którym miejscu ma ona przechodzić przez Boh, na koniec o projektach pociągnięcia jej dalej z Kijowa w jedną stronę do Kurska w Rosyi, w drugą stronę do Warszawy lub do granicy galicyjskiej, już pisaliśmy. O zbudowaniu tej ostatniej kolei z Odessy do Brodów coraz mocniej wątpią, a więcej przemawiają za drogą żelazną z Kijowa do Warszawy, lub z Kijowa do kolei żelaznej warszawsko-petersburskiej.

Do tego sprawozdania z wypadków i czynności w świecie społecznym i przemysłowym rosyjskim, dodać musimy kilka słów o ruchu w dziennikarstwie tamczym. Politykę zagraniczną dzienniki rosyjskie traktują bardzo ogólnie, szczególnie co się tyczy Prus i Francyi. O sprawie reencyjnej i zmianie rządu w Prusach przemówił dotąd tylko Inwalid w artykule dosyć bezbarwnym. Jeden tylko okres jest więcej nieco znaczący, w którym Inwalid mniema: że Prusy przez zmianę naczelnika rządu nie zmieniają swęj polityki tak zewnętrznej jak wewnętrznej. Dziennik ten pisze: sprawa reencyjna dała szczególnie dziennikom angielskim sposobność do wyrażenia swych mniemań, jaką drogą winny iść Prusy przy wewnętrznej i zewnętrznej polityce pod nowym reprezentantem najwyższej władzy; nie wahały się zarazem dzienniki te narzucić swoich rad, których nikt od nich nie żądał. Okazało się jednak, iż angielskie dzienniki piszą o rzeczach których praktycznej nie znają.... Względem politycznego związku Prus z Anglią pisaliśmy przy okoliczności zawarcia związku ślubnego między domami panującymi w tych państwach, i wy-

raziliśmy nasze mniemanie, iż mimo tego zbliżenia polityka zagraniczna Prus nie zmieni się i zmienić nie może, i że Prusy jako państwo udzielne pójdą drogą wskazaną im przez zdrowy rozum i korzyść kraju. Zostajemy przy tém zdaniu.

Gazeta Akademicka zamieściła artykuł o nowym statucie organicznym dla Księstw Naddunajskich zamkniętym w konwencji paryskiej. W artykule tym twierdzi, iż nowy statut nie odpowiada bynajmniej życzeniom mieszkańców Wołoszczyzny i Mołdawii.

Inwalid Ruski zamieszcza artykuł w głośnie sprawie o wydzierżawienie portu Villafranca. Opisawszy tę zatokę i port piemontski, mówi, że nie rząd lecz »towarzystwo rosyjskie żeglugi i handlu na morzach Czarnem i Śródziemnem, którego parowce pływają z Odessy na to morze, wydzierżawiło na 24 lat od rządu sardyńskiego, nie port, lecz część wschodnią zatoki i miejsce na założenie magazynów i warsztatów; dodaje zarazem, że jeden z artykułów statutu tegoż towarzystwa pozwala okrętom wojennym rosyjskim wchodzić do portów które posiada lub posiadać będzie towarzystwo, lecz jedynie w celu wykonania napraw.

Pszczoła Północna pisze obszernie przeciw podróżującym cudzoziemcom którzy nie znając języka i historii rosyjskiej, a przebiegnawszy koleją żelazną jaką przestrzeń kraju, opisują Rosyan nader powierzchownie i błędnie. Mówi o tym z powodu przybycia do Petersburga pisarzów francuskich Aleksandra Dumasa i Teofila Gauthier. Artykuł ten mający szerokie zastosowanie, zamieścimy później. Kończąc sprawozdanie, dodamy, iż znów w Petersburgu ukazało się nowe pismo czasowe pod tyt.: Żołnierska Biesiada, przeznaczone głównie dla wojskowych wszelkiej broni; oraz że wyszło właśnie w Petersburgu dzieło »Kompania rosyjska w Siedmiogrodzie« napisane przez jenerała Niepokojczyckiego. Cz.

Francya.

Paryż, 24. Października. — Spór francusko portugalski załatwiony został. Warunki zgody są: oddanie okrętu »Charles Georges«, uwolnienie kapitana z więzienia; o wynagrodzeniu jakiego domagał się rząd francuski, nie masz jak się zdaje, na teraz mowy. Prywatne listy twierdzą, że Portugalia takowe zastąpić zobowiązała się, przytaczają i to, że Portugalia nie chętnie uległa, i że przeciw gwałtowi wyrządzonemu sobie zaprotestowała. Dzienniki francuskie wszystkie prawie rozpięły się w tej mierze.

Kr. loterya w Berlinie.

Berlin, 27. Października. — W dalszem ciągnięciu 4tęj klasy 118tęj kr. klasycznej loteryi padła główna wygrana 10,000 tal. na nr. 53,027; 1 wygrana 5000 na nr. 72,167; 5 wygranych po 2000 tal. padły na nra 17,343. 47,625. 68,868. 84,737 i 87,970.

31 wygranych po 1000 tal. na nra 1131. 5940. 18,932. 19,744. 20,216. 23,803. 24,381. 31,101. 31,800. 36,329. 40,685. 44,017. 47,266. 50,366. 51,995. 53,087. 54,226. 57,120. 57,783. 58,298. 69,959. 69,968. 74,659. 75,310. 75,549. 76,493. 84,137. 84,512. 85,750. 86,967 i 89,974.

36 wygranych po 500 tal. na nra 1247. 13,252. 18,877. 19,163. 20,668. 20,933. 21,399. 22,803. 31,687. 32,141. 35,897. 38,587. 39,040. 40,115. 41,473. 42,454. 47,102. 48,289. 56,130. 59,351. 60,347. 63,078. 64,208. 66,342. 70,089. 71,595. 73,699. 75,177. 80,016. 81,612. 86,005. 88,057. 88,628. 89,023. 91,856 i 94,619.

70 wygranych po 200 tal. na nra 1998. 5041. 5468. 5971. 6506. 9731. 10,085. 10,950. 11,723. 12,136. 12,311. 14,592. 15,149. 16,123. 16,739. 17,228. 19,164. 19,546. 20,396. 20,869. 21,185. 21,539. 21,659. 22,576. 25,596. 27,138. 27,506. 28,715. 30,388. 30,987. 31,646. 35,876. 37,230. 41,434. 41,747. 43,497. 44,128. 45,407. 48,560. 48,565. 48,569. 48,796. 48,955. 52,909. 54,477. 57,305. 59,213. 59,361. 60,375. 63,229. 67,166. 67,895. 68,973. 73,267. 73,339. 77,086. 78,063. 80,165. 80,482. 86,411. 88,355. 91,482. 91,557. 91,719. 91,870. 92,022. 93,145. 93,694. 94,878. 94,940.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 27. Października 1858.

Zyto (wępel po 25 szefli) wyżej płacono; na Październik 41½ pien., na Listopad 41½ pl., na Listopad Grudzień 41½—½ pl. i pien., na Grudzień 42—41½ do ½ pl. i pien., na Styczeń Luty 42½—½—½ pl., na wiosnę 44½ pl. i pien.

Okowita (beczka po 9600 0 Trallesa) mała zmiana; na miejscu (bez beczki) 13½—14½ (z beczką) na Październik 14½ pl. i list., na Listopad 14½—½ pl., na Grudzień 14½ pien., na Styczeń 14½ pl., na Marzec 15 pl., na Kwiecień Maj 15½ pl.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 27. Października.

Zyto 45½—44½ tal., na Październik, Październik Listopad i Listopad Grudzień 44½—½—43½ tal., na Grudzień Styczeń 44½—½—½ tal., na Kwiecień Maj 46½—½ tal., na Maj Czerwiec 46½ tal.

Owies 28—34 tal., na wiosnę 30½ tal.

Olej rzepiowy 14½ tal., na Październik, Październik Listopad i Listopad Grudzień 14½ tal., na Grudzień Styczeń 14½ tal., na Styczeń Luty 14½—½ tal. na Kwiecień Maj 14½—½ tal.

Okowita 17½ tal., na Październik, Październik Listopad, Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 17½—½ tal., na Kwiecień Maj 18½—½ tal.

Szczecin, 27. Października.

Pszenica 62 tal., na wiosnę 67½—68½ tal.

Zyto 43 tal., na Październik 43 tal., na Listopad Grudzień 42½ tal., na wiosnę 45½ tal., na Maj Czerwiec 46½ tal., na Czerwiec Lipiec 47 tal.

Olej rzepiowy 14 tal., na Październik 14 tal., na Październik Listopad 13½ tal., na Kwiecień Maj 14½ tal.

Okowita 20½ proc., na Październik Listopad 20½ proc., na wiosnę 19½ proc.

Przybyli do Poznania 27. Października.

BAZAR: Skórzewski z Nekli, Sawicki z Rybna, Radoński z Kociańkowiegórki, Kosiński z Targowiegórki, Rychlowski z Węgorzewa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Cartharius z Lipska, Spiro z Berlina, Würz i Hübner z Striegau, Baumann i König z Wrocławia.
HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: hr. Węsierski z Zakrzewa, Ostrowski z Gultow, Krüger z Jabłowka, Ströwer z Kolonii, Zimmermann z Hamburga, Schleicher z Würesen, Flämger i Schreckenberger z Lipska.
HOTEL DU NORD: Suzin z Bordeaux, Cadura i Kanuth z Wrocławia, Drojecki i Goślinowski z Wąsowa, Stefański z Samocina.
POD CZARNYM ORŁEM: Korytowski z Babina, Modelski i Kotarski z Kornat, Raabska z Józefowa, Węsierski z Modliszewka.

OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI: Prądyński z Xiąża, Angel z Skwierzyn, Mataschek z Wolsztyna, Bojanowski z Wojnieńca, Wiedemann z Drezna, Aalfeld z Saalfeld.
HOTEL PARYZKI: Nürnberg z Leszna, Rogowski z Wrześni, Radoński z Siewierok.
HOTEL BERLINSKI: v. Homeyer z Anklam, Zeromski z Grodziszka, Seiffert z Sremu, Szwantowski z Rudy, Volkmann z Wroniek, Bothe i Biedermann z Śmigla.
HOTEL WIEDENSKI: Krzyżanowska z Dzieciemiarek.
HOTEL EICHBORNA: Walde z Wielenia, Sochaczewski i Müller z Pleszewa, Silberstein z Mosiny.
HOTEL BUDWIGA: Seligsohn z Nakla, Szymański z Rogoźna, Karpowski z Szamotul, Hoffmann z Wrocławia, Langner i Dett z Oleśnicy.
POD BARANKIEM: Vollmar z Berlina, Srodzyński z Niechanowa.
HOTEL WROCŁAWSKI: Kunkel z Berlina, Abbe z Birkuno.

Cotylny opuścił prasę:

KALENDARZ POLSKI I GOSPODARSKI

Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
na rok Pański 1859.

Tuzin 2 Tal. 25 Sgr., pojedynczo 10 Sgr.
Poznań, w Październiku 1858.

W. Decker i Spółka.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu.
wydział dla spraw cywilnych.
Poznań, dnia 16. Czerwca 1858.

Nieruchomość do wdowy Anny Janickiej należąca, tutaj na Rybakach pod liczbą 6. i 7. położona, oszacowana na 11,555 Tal. 26 Sgr. 2 Fen. wedle taksy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, ma być dnia 8. Kwietnia 1859. przed południem o godzinie 11tej i po południu w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana.

Wierzyciele, którzy dla pretensyi realnej, z księgi hipotecznej nie wynikającej, zaspokojenia poszukają z summ szacunkowych, powinni się z pretensyami swemi do nas zgłosić.

Niewiadomi z pobytu wierzyciele: jako to:

- 1) owdowiła Teresa z Mierzewskich Hinczewska,
  - 2) Teofila i Franciszek małżeństwo Gniewosów,
  - 3) wdowa Renata Wetzel resp. jej prawni następcy
- zapozywiają się niniejszym publicznie.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Ostrowie.
Nieruchomość Antoniego i Klementyny małżonków Jaekel, w Biskupicach szalonych pod Nr. 62. położona, zawierająca domostwo, stajnię i stodołę, jako też 344 mórg 44 przętów roli i łąk, oszacowana na 5119 Tal. 3 Sgr. wedle taksy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, ma być dnia 22. Marca 1859. przed południem o godzinie 10tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana.

Zarazem zapożywiają się niniejszym wszyscy ci, którzy się z należności realnej, o której się z księgi hipotecznej dowiedzieć nie można, o zaspokojenie starają, ażeby się do Sądu zgłosili.

Ostrowo, dnia 18. Lipca 1858.

OTWORZENIE KONKURSU.

Królewski Sąd powiatowy w Bydgoszczy,
wydział pierwszy.
dnia 7. Października 1858. przed południem o godzinie 11tej.

Nad majątkiem majstra cieśli Wilhelm Gaebler w Bydgoszczy został konkurs wspólny otworzony. Tymczasowym Administratorem masy został Albert Beckert kupiec w Bydgoszczy ustanowiony. Wzywa się wierzycieli dłużnika wspólnego, aby w terminie na

dzień 11. Listopada 1858.

przed południem o godzinie 11tej przed Kommissarzem Panem Hilscher, Radcą Sądu powiatowego w izbie terminalnej Nr. 2. wyznaczonym, swoje oświadczenia i propozycje względem otrzymania ustanowionego Administratora przy urządzie albo ustanowienia innego tymczasowego Administratora podali.

Nakazuje się wszystkim, którzy od dłużnika wspólnego w pieniądzu, papierach albo innych rzeczach cokolwiek są dłużni, aby jemu nie wydali albo wypłacili, ale raczej o posiadaniu przedmiotów włącznie do dnia 1. Grudnia r. b. Sądowi albo Administratorowi masy donieśli i wszystko, ze zastrzeżeniem swoich jakiegokolwiek praw, także do masy konkursowej oddali. Dzierżyciele zastawu i inni z tymiż równe prawa mający wierzyciele dłużnika

wspólnego, mają tylko donieść o zastawionych rzeczach, które się w ich posiadaniu znajdują. Zarazem wzywa się niniejszym wszystkich tych, którzy do masy jako wierzyciele konkursowi pretensye rościć chcą, aby też pretensye, takowe mogą już być wyskarżone lub nie, z żądaniem za to prawem pierwszeństwa włącznie do dnia 20. Grudnia r. b. u nas piśmiennie lub do protokołu podali a następnie do zbadania wszelkich w przeciągu wymienionego czasu podanych pretensyi, jako też podług urady i do ustanowienia osób administracyjnych definitywnych na dniu 18. Stycznia 1859. r. przed południem o godzinie 11tej przed Kommissarzem Panem Hilscher, Radcą Sądu powiatowego w izbie terminalnej Nr. 2. się stawili. Kto się piśmiennie zgłosi, powinien podaniu swojemu odpis tegoż i annexów jego załączyć. Po odbyciu tego terminu przystąpi się w razie zdolnym do czynności względem akordu.

Zarazem wyznaczono jeszcze drugi przeciąg czasu celem zgłoszenia się włącznie do dnia 18. Stycznia 1859. r., a celem zbadania wszelkich w tym po upływie pierwszego czasu podanych pretensyj został termin na dzień 3. Lutego 1859. r. przed południem o godzinie 11tej przed wymienionym Kommissarzem wyznaczony. Dostawienia się w tym terminie wzywa się tych wierzycieli, którzy ich pretensye w przeciągu obu tych czasów podali.

Każdy wierzyciel, który po za obrębem naszego obwodu urzędowego mieszka, powinien przy zgłoszeniu się z pretensją swoją upoważnić plenipotentą tu w miejscu zamieszkałego, lub obcego u nas do praktyki upoważnionego i o tém do akt donieść. Tym którym tu na znajomości zbywa, przedstawia się na prawników Konsyliarzów: Schöpke, Schulza I., Schulza II., Eckerta, Schultze Voelker, Gessler, Brachvogel i obrońcę prawa Holst.

Bydgoszcz, dnia 7. Października 1858.

OBWIESZCZENIE.

W piątek dnia 29. t. m. przed południem o godzinie 10ej sprzedawane będą na tutejszym placu Działowym konie z obrony krajowej, z ramienia podpisanego pułku, a to przez publiczną licytacją najwięcej dającym za gotówkę.

Poznań, dnia 25. Października 1858.

Król. 2gi pułk huzarów obrony krajowej.

Aukcyja na konie i wozy.

Z polecenia tutejszego Król. Sądu powiatowego sprzedawane będą w piątek dnia 29. Października r. b. przed południem o godzinie 11. w starym Rynku przed wagą miejską z pozostałości przedsiębiorcy furmanskiego Bogajskiego

4 konie robocze z szorami i 6 wozów roboczych

a to przez publiczną licytacją najwięcej dającym za gotówkę. **Zobel**, sądowy Aukcyonator.

Sprzedaż baranów.

W zarodowej owczarni mojej rozporządzenie się teraz sprzedaż baranów.

Jessnitz, dnia 28. Października 1858.

Wilhelm Hrabia Finckenstein.

W lesie Kobylpolskim są siągi szczerbowego drzewa do sprzedaży.

Mając zamiar od 1go Stycznia wziąć kilka panniek uczęszczających do szkół tutejszych, na stanicy, zawiadamiam o tém Sz. Rodziców i Opiekunów, z tém nadmienieniem, że oprócz wszelkich potrzeb i macierzyńskiej opieki, pomoc w naukach udzielana być może.

Reflektujących na to, upraszam o zgłoszenie się przed 1. Grudnia r. b.

E. z Rosów Pomorska,
ulica wielka Rycerska Nr. 1.

Brönnera woda do wywabiania plam,
mianowicie do prania rękawiczek glancowanych, w flaszeczkach po 6 Sgr. i 2½ Sgr. prawdziwe u **Adolfa Asch**, przy ulicy Zamkowej Nr. 5.

Olbrzymie fiance szparagowe.

Trzyletnie olbrzymie fiance szparagowe kopę po 20 Sgr., 10 stóp wysokie drzewka orzechowe włoskie, na aleę przydatne, po 12 Sgr., jako też rozmaite drzewka i krzewy ofiaruje

Józef Mrozowski,
w Wrocławiu, przy ulicy Bischofstr. 15.

Skład Herbaty Chińskiej

KARAWANOWEJ PECCO.

Co tylko odebrałem nowy transport czarnej Rosyjskiej Herbaty, wyborowemi gatunkami funt po 9, 12, 16, 20 i 24 Złoty.

Jako też Mandarynen Arak. po 1 Tal. za wielką butelkę. Poznań w Październiku 1858.

J. N. Piotrowski.

Wódka Żytnia karólkowa.

Przezemnie fabrykowaną i ogólnie lubioną wódkę żytnią karólkową sprzedaje jak dawniej tak i teraz po 11 Sgr. butelkę. Szanowni konsumenci, którym na tém zależy, aby prawdziwy fabrykat odebrali, zechcą uważać dokładnie na etykietę i kapsułkę z moją firmą. Za zwróconą butelkę każdą oddaje 1½ Sgr.

Edward Kantorowicz,
w Rynku 89., ulica Kramarska 11.

WINO GRZANE I BISZOF,

ostatni szczególnie na bowle doskonały, jako też essencję do groku i ponczu, poleca fabryka likierów

Edwarda Kantorowicza,
w Rynku 89., ulica Kramarska 11.

Rybki Kieler Sprotten i Büklingi zostaną regularnie nadsełane, **świeże dojrzałe ananasy** także nadeszły do handlu

Jakóba Appel,

Wilhelmowska ulica Nr. 9. po stronie poczty.

świeże drożdże funtowe mające silną moc pędzenia poleca

Izydor Appel, obok Król. Banku.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 27. Października 1858	Sto- pa pCt.	Na pr. kurant	
		papie- rami.	gotowi- zną.
Pożyczka rządowa dobrowolna . . .	4½	—	100½
dito . . .	4½	—	100½
dito z roku 1856. . .	4½	—	100½
dito z roku 1853. . .	4	—	93½
Oblięgi długu skarbowego . . .	3½	—	84½
dito Marchii Elektoralfiej i Nowej .	3½	—	—
dito miasta Berlina . . .	4½	—	100½
dito . . .	3½	82½	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	85
dito Prus Wschodnich . . .	3½	81½	—
dito Pomorskie . . .	3½	84½	—
dito . . .	4½	—	92
dito W. X. Poznańskiego . . .	4	—	98½
dito W. X. Pozn. (nowe) . . .	3½	—	88½
dito Śląskie . . .	3½	—	85½
dito Prus Zachodnich . . .	3½	—	81½
Bilety rentowe Poznańskie . . .	4	—	91½
Louisdory . . .	—	109½	—
Akeye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	87½	—